

Naziv kolegija: Fleksija i semantika vrsta riječi

Nositelj i izvođač: dr. sc. Ivana Vidović Bolt, red. prof.

Šifra kolegija: PL 1J21

ECTS bodovi: 5

Jezik: poljski i hrvatski

Trajanje: II. semestar preddiplomskoga studija

Status kolegija: obvezatni

Oblik nastave: 3 sata tjedno (2 sata predavanja i 1 sat seminara)

Uvjeti za upis kolegija: Položen ispit iz kolegija *Fonologija i povijest poljskih glasova*

Cilj kolegija: Usvajanje temeljnih paradigmatičkih modela poljskih imenskih i glagolskih oblika riječi prikazivanjem pregleda različitih pristupa gramatici, promišljanjem kriterija klasifikacije vrsta riječi, te razlikovanjem i opisom fleksijskih od selektivnih gramatičkih kategorija vrsta riječi; opisivanjem funkcija nepromjenjivih vrsta riječi (prilozi, prijedlozi, veznici, uzvici i partikule/modulanti); uspoređivanjem sličnosti i razlika između navedenih sadržaja u poljskom i hrvatskom jeziku.

Sadržaj kolegija:

Studentima se pokazuju paradigmatički modeli deklinacije (imenica, pridjeva, pridjevnih participa, zamjenica i brojeva) te konjugacije (glagola u različitim oblicima: vremena, modusi, kvaliteta i kvantiteta radnje), a zatim se pristupa semantičkim problemima. Najprije se pokazuju različiti modeli gramatika (*sinkronijske*: opisna, normativna, kontrastivna, transformativno-generativna, formalna, padežna; *dijakronijske*: povijesna, poredbena) i ukazuje se na prednosti i nedostatke pojedinih smjerova u gramatologiji. Zatim se teoretski promišljaju načini *klasifikacije* vrsta riječi pomoću formalnoga, semantičkoga i sintaktičkoga kriterija, obranuju se pojedine *fleksijske i selektivne kategorije* vrsta riječi i na kraju se prikazuju i analiziraju *funkcije nepromjenjivih vrsta riječi* (priloga, prijedloga, veznika, partikula/modulanata i uzvika). To su nepromjenjive gramatičke jedinice pomoću kojih se ostvaruju *relacije* promjenjivih vrsta riječi te se pokazuju njihove *modalne i emotivne vrijednosti*. Usporedba s hrvatskim jezičnim problemima daje se kontinuirano uz poljsku obradu.

Ispit: Usmeni.

Raspored rada po tjednima:

1. Vrste gramatika - sinkronijske i dijakronijske. Način klasifikacije vrsta riječi. Promjenjive vrste riječi.
2. Fleksijske i selektivne kategorije vrsta riječi. Paradigmatički modeli poljskih imenskih oblika riječi. Važnost fleksije. Riječ i oblik. Padež. Lice.
3. Imenska deklinacija.
4. Imenice muškog roda.
5. Imenice ženskog roda.

6. Imenice srednjeg roda.
7. Pridjevska deklinacija. Pridjevi. Sklonidba i stupnjevanje pridjeva.
8. Zamjenice. Vrste zamjenica. Paradigmatika zamjenica.
9. Brojeva deklinacija. Vrste brojeva.
10. Funkcija konjugacijskih oblika riječi. Glagolske gramatičke kategorije.
11. Infinitiv. Sadašnje, prošlo i buduće vrijeme. Kondicional. Imperativ. Participi - imiesłów przysłówkowy uprzedni, imiesłów przysłówkowy współczesny, imiesłów przymiotnikowy czynny i imiesłów przymiotnikowy bierny.
12. Nepromjenjive vrste riječi. Obilježja i funkcija priloga.
13. Prijedlozi, čestice, uzvici, veznici.
14. Ponavljanje.
15. Ponavljanje. Priprema za ispit.

Obvezna literatura:

- Bańko, Mirosław, *Wykłady z fleksji polskiej*, PWN, Warszawa 2002.
- Kryżan-Stanojević, Barbara i Irena Sawicka, *Ćwiczenia z fleksji języka polskiego dla cudzoziemców*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2007.
- Pintarić, Neda (2002): *Gramatika poljskoga jezika*, u: Poljsko-hrvatski rječnik, Školska knjiga, Zagreb.
- Rothstein, A. Robert, Polish, u: *The Slavonic Languages*, ur. Bernard Comrie i Greville G. Corbett, Routledge, London - New York 2007., str. 686 - 758.
- Vidović Bolt, Ivana, *fleksija.pl / Promjenjive vrste riječi*, FF-press, Zagreb 2011.

Dopunska literatura:

- Nagórko, Alicja, *Zarys gramatyki polskiej*, PWN, Warszawa 1998. Tokarski, Jan, *Fleksja polska*, PWN, Warszawa 2001.
- Urbańczyk, Stanisław i Marian Kucała (red): *Encyklopedia języka polskiego*, Ossolineum, Kraków 1999.